

مقدمه‌ای بر مطالعه و بررسی رمان

نویسنده:

جرمی هاثورن

برگردان:

حافظ حاتمی

استادیار دانشگاه پیام نور

سرشناسه: هاثورن، جرمی

Hawthorn jeremy

عنوان و نام پدیدآور: مقدمه‌ای بر مطالعه و بررسی رمان/ نویسنده جرمی هاثورن؛ برگردان حافظ حاتمى

مشخصات نشر: شهرکرد: نیوشه ۱۳۹۳

مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص؛ ۱۴/۵ + ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۵ - ۳۵ - ۶۳۷۳ - ۶۰۰ - ۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Studying the novel:an introduction. 1985

یادداشت: کتاب حاضر نخستین بار تحت عنوان «پیش درآمدی بر شناخت رمان» توسط انتشارات نقش خورشید در سال

۱۳۸۰ و نیز تحت عنوان «درآمدی بر تحلیل رمان» توسط انتشارات حقیق در سال ۱۳۸۵ نیز منتشر شده است.

یادداشت: نمایه

عنوان دیگر: پیش درآمدی بر شناخت رمان

موضوع: داستان - تاریخ و نقد

شناسه افزوده: حاتمى، حافظ، ۱۳۴۹ - مترجم

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ق ۲ / ۳۳۶۵ PN

رده بندی دیویی: ۸۰۸ / ۳

شماره کتاب شناسی ملی: ۳۱۷۹۶۶۱

نیوشا

شهرکرد: میرآباد غربی، بلوار فرهنگ، خیابان حکیم نظامی،

کوچه ی ۱۳ پلاک ۸، تلفکس ۰۲۸-۳۲۲۵۰۳۵۰، شماره ۰۹۱۳۱۸۱۷۲۰۸

odivi46@yahoo.com - www.niyusha.ir

مقدمه‌ای بر مطالعه و بررسی رمان

نویسنده: جرمی هاثورن

برگردان: دکتر حافظ حاتمى

دبایچه و ویراستاری: دکتر عباس قنبری غدیوی

صفحه‌آرا: خدیجه مظلوم شهرکی

طراحی و تنظیم: انتشارات نیوشه

چاپ نخست: ۱۳۹۳ - شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۵-۳۵-۶۳۷۳-۶۰۰-۹۷۸

لینوگرافی و چاپ: سروش/نقشینه شهرکرد - قیمت: ۱۰ هزار تومان

سخن ناشر

خوش بختانه امروز توجه به گونه‌های ادبی و به ویژه «داستان نویسی» در سطح بسیار خوبی در حال رشد و توسعه است. تخصص های علمی در رشته‌ی زبان و ادبیات فارسی، در دوره های مختلف تحصیلی دانشگاه ها، یا گرایش های نسبتاً متنوع راه اندازی شده و به همت استادان فرهیخته و دانشمند، دانشجویان توانایی به این سمت هدایت شده اند. برای جامعه‌ی ایرانی جای بسی خرسندی است که بتوان در گستره‌ی اندیشه‌ها و آرمان‌های متعالی خود از این توانش زبانی و ادبی، بهره‌مند گردد. آرزوی ما این است که آثار پسندیده‌ی ایرانی و غیر ایرانی به بهترین شکل در اختیار دوست‌داران و صاحب‌نظران قرار گیرد تا بالندگی علمی، ادبی و فرهنگی جامعه را در پی داشته باشیم. در همین راستا کار بسیار پسندیده و ارزنده‌ی دوست و همکار دانشورم، جناب آقای دکتر حافظ حاتمی، استاد برجسته‌ی زبان و ادبیات فارسی، در کسوت حاضر به خوانندگان محترم پیش کش می‌شود. این کار فاخر برگردان اثری است که می‌تواند راه‌گشای مطالعات تخصصی در این حوزه و برگردانی مناسب از اثر باشد. برای مترجم ارجمند و فرهیخته‌ی اثر، کامیابی و سرافرازی خواهانم و امیدوارم در همین راه آثار ارجمند دیگرشان را به علاقه‌مندان فرهنگ، ادبیات و هنر ایران زمین عرضه نمایند.

مقدمه

کتاب مقدمه‌ای بر مطالعه و بررسی و یا همان تجزیه و تحلیل رمان: "studying the novel an introduction اثر نویسنده‌ی نامدار انگلیسی، جِرمی هائورن (jeremy hawthorn) نخستین بار در سال (۱۹۸۵ م.) منتشر شد و بی درنگ در سال‌های بعد نیز با ویرایش نو بارها تجدید چاپ گردید. این اثر، تلاشی است از این نویسنده‌ی برجسته، برای شناخت گونه‌هایی از انواع ادبی مانند رمان، رمان کوتاه و داستان کوتاه. هر چند این کتاب بیشتر بر محور شناخت و نقد رمان، آشنایی با روش‌های نویسندگی، شناخت عناصر داستانی، انواع رمان و رویکردهای آن متمرکز گردیده است، اما نویسنده سعی کرده است اطلاعات نسبتاً جامعی را از موضوعات وابسته به ادبیات داستانی و نویسندگان بزرگ ارائه دهد. او با معرفی کامل بسیاری از آثار ادبی جهان، نشان داده است که مطالعات انتقادی بسیار گسترده‌ای در این زمینه دارد.

جِرمی هائورن متولد سال (۱۹۴۲ م.) استاد ادبیات مدرن انگلیسی در دانشگاه نوژی علم و فناوری است و آثار ارزشمند فراوانی در زمینه‌ی نقد و نظریه‌های انتقادی، ایدئولوژی علم و ادبیات، رمان قرن نوزدهم انگلستان، فرهنگ معاصر نظریه‌های ادبی، جامعه‌شناسی ادبیات و... دارد. وی از منتقدان نامی آثار جوزف کنراد^۱ نویسنده‌ی مشهور و صاحب سبک انگلیسی - لهستانی الاصل و ویرجینیا وولف^۲ از سرآمدان جنبش زن‌گرایانه^۳ (فمینیستی) و بسیاری دیگر از نویسندگان رمان معاصر است و کتاب‌ها و مقالاتی را در مورد موضوعات و سبک آثار این نویسندگان منتشر کرده است. جز کتاب حاضر، آثار دیگری چون: نمود رئالیسم و مدرنیسم در رمان، درباره‌ی ادبیات داستانی، شخصیت پردازی و واقع‌گرایی (رئالیسم) نوگرایی (مدرنیسم) و فرانوگرایی (پست مدرنیسم) در

1. Joseph Conrad

2. Virginia Woolf

3. Feminist

ادبیات داستانی هم از او به زبان فارسی ترجمه شده است.

ویرایشی از این کتاب، در سال‌های (۱۳۸۰ و ۱۳۸۵.ش) با عنوان‌های: پیش درآمدی بر شناخت رمان و درآمدی بر تحلیل رمان به زبان فارسی ترجمه و منتشر گردیده است، متأسفانه بازگرداننده‌ی این کتاب- با همه‌ی تلاش فراوان خود- نتوانست به آن ترجمه‌ها دسترسی پیدا کند. مضاف بر این، ترجمه‌ی حاضر آخرین ویرایش از کتاب نام برده است که هم اکنون در دسترس می‌باشد.

به هر حال، مترجم ادعا ندارد که این ترجمه، کامل‌ترین و رساترین ترجمه از این کتاب است؛ چرا که تشخیص آن در صلاحیت صاحبان فن و مخاطبان خوش ذوق و آشنا به ادبیات داستانی ایران و جهان است، اما به نظر بازگرداننده، ترجمه‌ی روان و بیشتر مفهومی، ارجاعات و پاورقی‌های فراوان و استفاده از اطلاعات و مطالب مفید در حوزه‌ی ادبیات داستانی ایران و جهان و از همه مهم‌تر آشنایی با ذهن و زبان نویسندگان آثار بزرگ جهان و نقد و تحلیل برخی از آنها، از نقاط مثبت این ترجمه باشد. علاوه بر آن دو ترجمه‌ی قبل فعلاً در دسترس مخاطبان نیست و این موضوع نیاز به ترجمه‌ی جدید از ویرایش تازه را بیشتر می‌نماید.

در پایان مقدمه از همکاری بی دریغ و صمیمانه‌ی همه‌ی کسانی که در چاپ و انتشار این اثر حامی و راهنمای این جانب بودند، به ویژه از آقای مازیار طهماسبی برای زحمت طرح روی جلد و آقای دکتر مسعود آلگونه و آقای مهدی احمدی اوندی و خانم سیده زهرا رضوی دهکردی به خاطر یادآوری نکاتی ظریف سپاس گزارم.

فهرست مطالب

۱۱	فصل اول: تعاریف مقدماتی
۱۷	فصل دوم: تاریخچه‌ی رمان
۲۳	• ظهور رمان
۳۳	فصل سوم: انواع رمان
۳۵	• رمان پیکار سک
۳۷	• رمان رسایل یا نامه نگارانه
۴۱	• رمان تاریخی
۴۲	• رمان منطقه‌ای (ناحیه‌ای)
۴۳	• رمان طنز آمیز
۴۷	• رمان تشکیل‌شکلگیری / رمان آموزش
۴۸	• رمان کلیدی (رمان کلیددار)
۵۰	• رمان پایان نامه‌ای (رسالته)
۵۱	• رمان گوتیک
۵۳	• رمان رودخانه (رود وار/رود-رمان)
۵۴	• داستان علمی
۵۶	• رمان نو
۵۷	• متا- داستان
۵۹	فصل چهارم: داستان کوتاه و رمان کوتاه
۶۳	فصل پنجم: واقعگرایی و نوگرایی
۷۵	فصل ششم: بررسی و تجزیه و تحلیل داستان
۷۵	• فن روایی (شیوه‌ی روایت داستان)
۱۰۹	• شخصیت
۱۲۲	• طرح (هسته و بی‌رنگ)

۱۲۸	• ساختار
۱۳۴	• موقعیت (زمان و مکان در داستان)
۱۳۸	• درونمایه (مضمون و محتوا)
۱۴۱	• نماد و تصویر
۱۴۹	• کلام و گفت و گو
۱۵۵	فصل هفتم: مطالعه و بررسی رمان
۱۵۸	• چگونگی یادداشت برداری
۱۵۹	• یادداشت برداری چیست؟
۱۶۰	• بازبینی فهرست
۱۶۲	• بازبینی
۱۶۵	فصل هشتم: رویکردهای انتقادی به داستان
۱۶۶	• رویکردهای متنی
۱۶۹	• رویکردهای نوعی یا گونه‌ای
۱۷۰	• رویکردهای متنی (زمینه‌ای)
۱۷۴	• رویکردهای زندگی‌نامه‌ای
۱۷۸	• رویکردهای روان‌شناسانه (روان‌شناختی)
۱۸۰	• رویکردهای خواننده‌محور
۱۸۳	• رویکردهای زنگربانه
۱۸۶	• مطالعه‌ی بیشتر
۱۹۵	فهرست اعلام